

2008. M73T

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2008

INNEALTÓIREACTH – ÁBHAIR AGUS TEICNEOLAÍOCHT

(Ardleibhéal – 300 marc)

Dé hAoine, 20 Meitheamh, MAIDIN 9:30 – 12:30

TREORACHA

1. Freagair **Roinn A agus Roinn B de Cheist 1** agus **CEITHRE** cheist eile.
2. Ní mór na freagraí uile a scríobh i ndúch ar an bhfreagarleabhar atá curtha ar fáil.
3. Ba chóir léaráidí a tharraingt le peann luaidhe.
4. Cuirtear páipéar cearnógach ar fáil do léaráidí agus do ghraif, de réir mar is gá.
5. Cuir lipéad agus uimhir go cúramach ar gach ceist a dtugann tú fúithi.

ROINN A – 50 MARC

Freagair **deich gcinn ar bith** díobh seo a leanas go hachomair:

- (a) Luaigh an cuspóir atá ag **ceann amháin** de na siombailí sábháilteachta a thaispeántar.

- (b) Luaigh **dhá ghné** den dearadh a d'fhéadfadh creimeadh táirgí miotail a laghdú.

- (c) Déan idirdhealú idir pirimhiotaleolaíocht agus hidri-mhiotaleolaíocht.

- (d) Sainaithin na nasestruchtúir atá léirithe thíos:

- (e) Tabhair breac-chuntas ar **dhá** réamhchúram sábháilteachta **ar bith** is gá a ghlacadh chun an tionchar támhshuanach a bhaineann le hábhair thocsaineacha a sheachaint.

- (f) Déan idirdhealú idir struchtúir dhímhorfacha agus struchtúir chriostalta.

- (g) Cad a rinne **duine amháin ar bith** díobh seo a leanas ar mhaithe leis an teicneolaíocht?

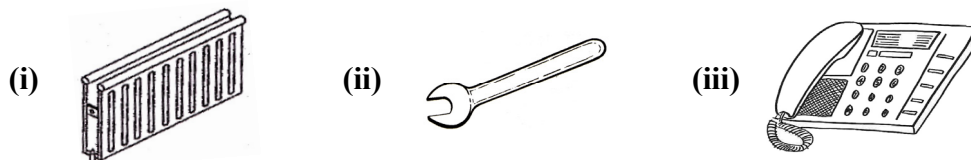
(i) Christopher Cockerell, (ii) Theodore Maiman, (iii) Charles Parsons.

- (h) Sonraigh an fheidhm atá ag **ceann amháin** de na comhpháirteanna leictreonacha a thaispeántar agus tabhair breac-chuntas ar an bhfeidhm:

- (i) Luaigh **dhá cheann** de na sochair a bhaineann le córais aeir chomhbhrúite a úsáid i gcúrsaí tionsclaíochta.

- (j) Luaigh na príomhphróisis a úsáidtear chun **dhá cheann ar bith** de na hearraí a thaispeántar a dhéanamh.

- (k) Roghnaigh **dhá cheann ar bith** de na giorrúcháin a thaispeántar agus mínigh an bhrí atá leo:

(i) CPU (ii) LAN (iii) IC (iv) CD-RW.

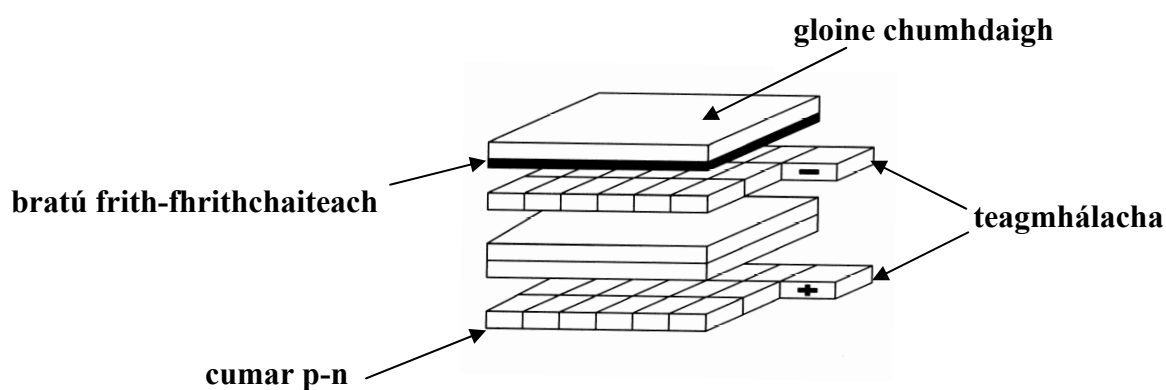
- (l) Luaigh próiseas uatáthaithe **amháin**.

- (m) Déan cur síos ar úsáid *lamháltais* agus beacht-tomhas á dhéanamh.

ROINN B – 50 MARC

Freagair **gach ceann** díobh seo a leanas:

- (n) Luaigh **trí cinn ar bith** de na feidhmiúcháin ina mbaineann úsáid choitianta as an gcill fhótavoltach.
- (o) (i) Déan idirdhealú idir *seoltóir* leictreach agus *leathsheoltóir* leictreach.
(ii) Mínigh na buntáistí a bhaineann le córais fhótavoltacha a úsáid sna geilleagair atá i mbéal forbartha.
- (p) Léirítear an bunstruchtúr a bhaineann le cill fhótavoltach thíos:

- (i) Déan cur síos ar an sreabhadh srutha ag cumar na gciseal sileacain P-tíopa agus N-tíopa.
- (ii) Mínigh an fheidhm atá ag an mbratú frith-fhrithchaiteach.
- (q) Tabhair breac-chuntas ar **dhá chúis ar bith** ar gá breoslaí forlíontacha, ar nós ola nó gás, a úsáid in éineacht le stáisiúin ghrianchumhachta.
- (r) Mínigh **dhá cheann ar bith** díobh seo a leanas:
- (i) An tionchar ar an gcomhshaol a bhaineann le cealla gréine a úsáid;
- (ii) Modúl fótavoltach;
- (iii) An difríocht idir úsáid ghrianchumhachta *ar eangach* agus *as eangach*.

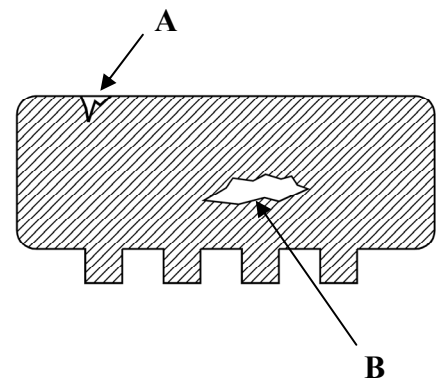
Ceist 2.**(50 marc)**

- (a) Freagair **dhá cheann** ar bith díobh seo a leanas:
- (i) Déan idirdhealú idir scrúdú micreascópach agus scrúdú macrascópach miotal;
  - (ii) Maidir le miotail, mínigh an téarma *snámhaíocht*. Sonraigh **dhá** thoisce a mbíonn tionchar acu ar *shnámhaíocht*;
  - (iii) Déan comparáid idir na *heangóirí* a úsáidtear i dtástálacha cruais Brinell agus Vickers.
- (b) Fuarthas na sonraí seo a leanas de thoradh tástáil teanntachta ar shampla de chóimhiotal alúmanaim.

Strus (N/mm^2)	50	125	195	260	300	330	350	352
Straidhn ($\times 1000$)	0.60	1.40	2.20	3.00	3.70	5.00	7.00	8.50

Bain úsáid as an ngrafpháipéar a thugtar duit, breac an léaráid strus-straidhn agus dearbhaigh ansin:

- (i) An promhstrus 0.1%;
  - (ii) Modal leaisteachais Young don sampla.
- (c) Léiríonn an teilgean iarainn dhá fhabht ag A agus B.
- (i) Sonraigh tástálacha neamhscriosacha oiriúnacha chun na fabhtanna ag A agus B faoi seach a aimsiú.
  - (ii) Déan cur síos, le cúnamh léaráide, ar an tástáil atá roghnaithe agat chun an fhabht ag B a aimsiú.

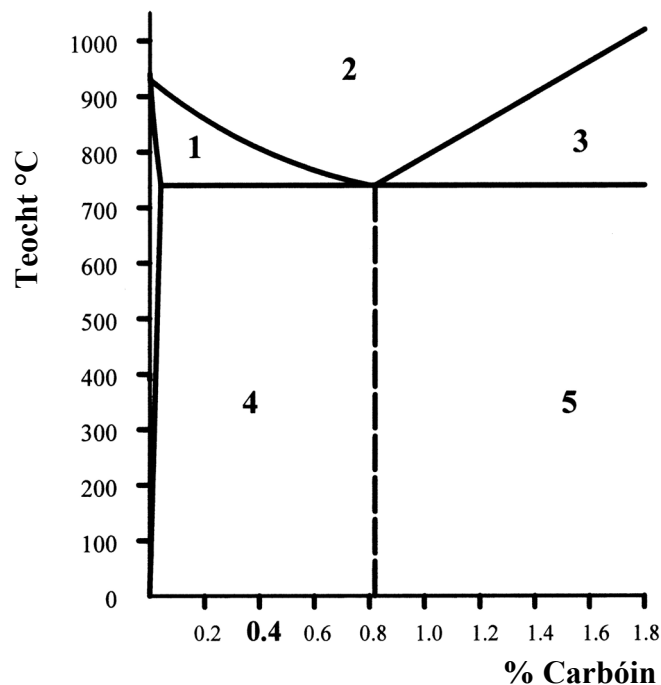
Ceist 3.

(50 marc)

(a) Freagair **dhá cheann ar bith** díobh seo a leanas:

- (i)** Déan idirdhealú idir an pointe eoitéicteach agus an pointe eoitéictioideach;
- (ii)** Déan cur síos ar mhodh **ambáin** chun teocht foirnéise a thomhas;
- (iii)** Déan comparáid idir micreastruchtúr mártainsíte agus micreastruchtúr feiríte;
- (iv)** Mínigh an téarma athchriostalú i dtéarmaí cóireálacha teasa.

(b) Taispeántar anseo thíos cuid shimplithe den léaráid chothromaíochta iarann-charbóin.

- (i)** Ainmnigh na réigiúin a léirítear ag 1, 2, 3, 4 agus 5.
- (ii)** Déan cur síos ar na hathruithe struchtúrtha a thagann ar chruach charbóin **0.4%** de réir mar a fhuaraítear go mall í ó 900°C.

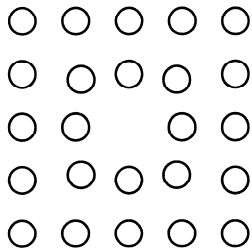
(c) **(i)** Déan cur síos ar an bprionsabal a bhaineann le carbrú paca.

(ii) Tabhair breac-chuntas ar phróiseas na lasairchruachana. Bain úsáid as léaráid oiriúnach.

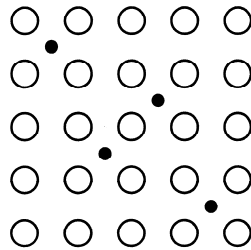
Ceist 4.

(50 marc)

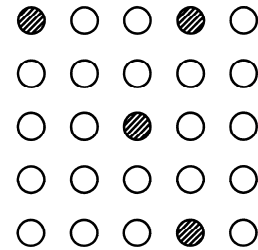
(a) Déan cur síos ar **dhá cheann ar bith** de na fabhtanna criostail a thaispeántar thíos:

(i)

(ii)

(iii)

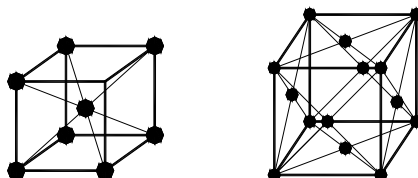
(b) Tugann an tábla thíos an teocht ag a dtosaíonn agus a gcríochnaíonn soladú de réir mar a fhuaraítear na cóimhiotail caidmiam agus sinc ó staid leachtach go staid soladach.

% Sinc	0	10	14	20	30	40	50	60	70	80	90	100
Tús an tsoladaithe °C	321	290	266	275	293	310	328	345	362	380	401	410
Deireadh an tsoladaithe °C	266	266	266	266	266	266	266	266	266	266	266	266

- (i) Úsáid an grafháipéar a chuirtear ar fáil agus tarraing an léaráid chothromaíochta teirmí.
- (ii) Lipéadaigh an léaráid agus déan cur síos ar na príomhghnéithe.

(c) Mínigh **dhá cheann ar bith** díobh seo a leanas:

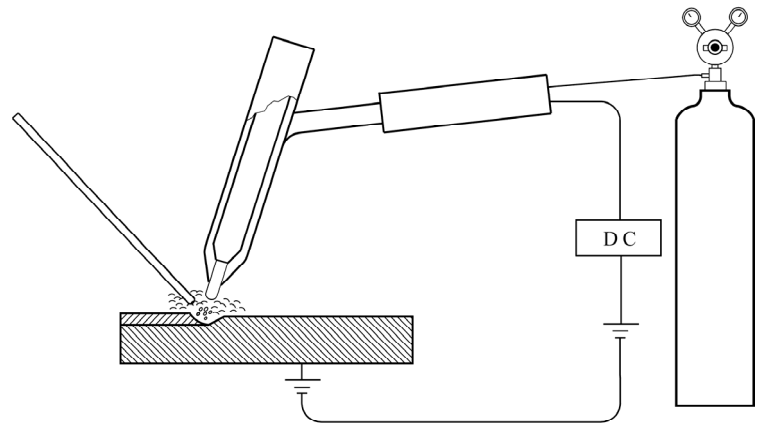
- (i) Líne solbhais;
- (ii) Tuaslagán soladach;
- (iii) Na céimeanna i soladú miotail ón staid leachtach;
- (iv) An difríocht idir struchtúir chriostail BCC agus FCC.

Ceist 5.

(50 marc)

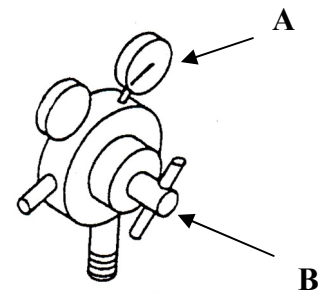
- (a) Déan cur síos ar an bpróiseas táthaithe a thaispeántar thíos faoi na ceanteidil seo a leanas:

- (i) Ainm;
(ii) Modh oibriúcháin;
(iii) Feidhmiúcháin.
- (b) Maidir le táthú ocsaicéitiléine freagair **trí cinn ar bith** díobh seo a leanas:

- (i) Sonraigh **dhá** ghné shábháilteachta atá mar chuid de threalamh na hocsaicéitiléine.

- (ii) Mínigh na feidhmeanna atá ag páirt A agus ag páirt B;

- (iii) Déan cur síos ar an téarma *aicéitiléin thuaslagtha*;

- (iv) Déan idirdhealú soiléir idir lasracha ocsaídithe agus lasracha carbraithe.

- (c) Déan cur síos, le cúnamh ó léaráid oiriúnach, ar phríomhghnéithe **ceann amháin** díobh seo a leanas:

- (i) Spot-táthú friotaíochta.
(ii) Táthú támhgháis miotail.

NÓ

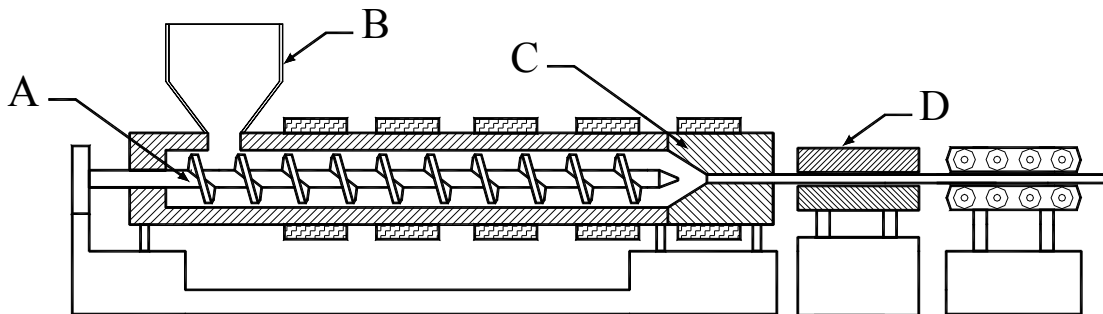
- (c) (i) Sonraigh **dhá** fheidhmiúchán thionsclaíoch a úsáideann rialúchán róbatach.
(ii) Tabhair breac-chuntas ar na buntáistí a bhaineann le mótair chéimneacha a úsáid i rialúchán gluaiseachta róbataí.

Ceist 6.

(50 marc)

- (a) Déan cur síos ar an bpróiseas a thaispeántar sa léaráid thíos de réir na dtreoirí seo a leanas:

- (i) Ainmnigh agus déan cur síos ar an bprionsabal oibriúcháin;
- (ii) Sonraigh an fheidhm atá ag **trí cinn ar bith** de na páirteanna A, B, C agus D;
- (iii) Luaigh comhpháirt **amháin** a tháirgtear de thoradh an phróisis seo.
- (b) Déan idirdhealú idir teirmeaplaistigh agus plaistigh theirmithéachtacha agus tú ag tagairt do **gach ceann** díobh seo a leanas:
- (i) Nascáil cheimiceach;
- (ii) Próiseas polaiméiriúcháin;
- (iii) Airíonna.
- (c) Mínigh **trí cinn ar bith** díobh seo a leanas maidir le polaiméirí:
- (i) Múnlaíl aistritheach;
- (ii) GRP;
- (iii) Trasnascáil;
- (iv) Lannú;
- (v) Líonach polaiméire.

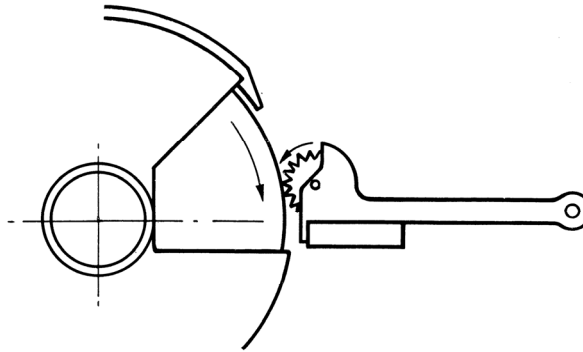
Ceist 7.

(50 marc)

(a) Freagair **trí cinn ar bith** díobh seo a leanas:

- (i) Ainmnigh **trí** chineál slise a chruthaítear i ngearradh miotail;
- (ii) Déan cur síos ar an bhfeidhm atá ag *réamaire*;
- (iii) Tabhair breac-chuntas ar **dhá** thoise a mbíonn tionchar acu ar an méid teasa a ghintear le linn oibriúchán meaisínithe;
- (iv) Sonraigh **dhá** ghné shábháilteachta a bhaineann le cruach bhog a mheaisíniú;
- (v) Déan idirdhealú idir *glanoiriúint* agus *bacoiriúint*.

(b) Léirítear an próiseas a bhaineann le rothchóiriú roth meilte thíos:

- (i) Tabhair breac-chuntas ar na cúiseanna a ndéanfaí rothchóiriú ar roth meilte;
- (ii) Déan idirdhealú idir *ualú* agus *glórnú* roth meilte.

(c) Déan cur síos, le cúnaimh léaráidí oiriúnacha, ar na difríochtaí idir muilleoireacht ghearradh aníos agus muilleoireacht ghearradh anuas.

NÓ

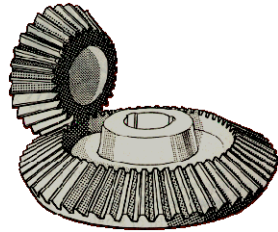
(c) Maidir le meaisíniú CNC déan cur síos ar **dhá cheann ar bith** díobh seo a leanas:

- (i) **Dhá** ghné a laghdaíonn achar ama an timthrialla meaisínithe;
- (ii) An chontrárthacht idir meaisíniú CNC agus gnáthobair dheile;
- (iii) Na tosca a dheimhníonn go bhfuil meaisíniú CNC sábháilte.

Ceist 8.

(50 marc)

- (a) Ainmnigh feidhmiúchán oiriúnach do **cheann amháin** de na meicníochtaí a thaispeántar agus tabhair breac-chuntas air.

(i)

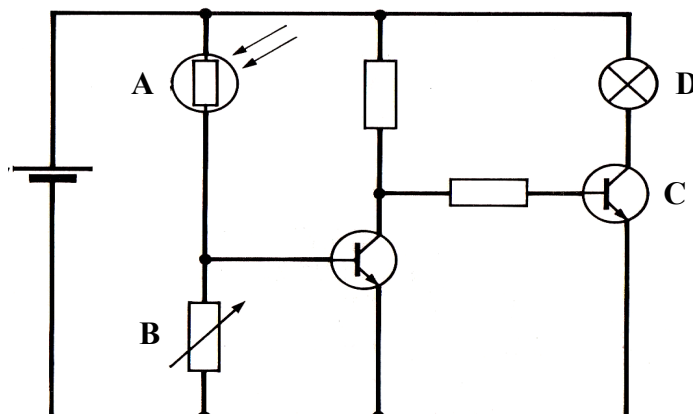

(ii)

- (b) Míneigh an fheidhm a bhaineann le **trí cinn ar bith** díobh seo a leanas:
- (i) Athsheachadán leictreach;
  - (ii) Crág;
  - (iii) Comhla thointeála;
  - (iv) Raca agus pinniún;
  - (v) Toilleoir.
- (c) Déan cur síos, le cúnamh léaráidí oiriúnacha, ar chóras meicníochta chun ualaí troma a ardú go sábháilte.

NÓ

- (c) Maidir leis an gciorcad a thaispeántar thíos:
- (i) Sainaithin na comhpháirteanna leictreonacha A, B, C agus D.
  - (ii) Míneigh feidhm A agus feidhm B.

LEATHANACH BÁN